

Warszawa, 9. 04. 1999r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
ZASTĘPCA RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

dr Jerzy ŚWIĄTKIEWICZ

RPO/ 303346/99/DC/BZ

**00-090 Warszawa Tel. centr. 827 62 61
Al. Solidarności 77 Fas 827 64 53**

**Pan
Gen. dyw. Jarosław BIELECKI**

**Szef Inspektoratu Logistyki
Zastępca Szefa Sztabu Generalnego WP**

00-911 WARSZAWA

Szanowny Panie Generale,

Uprzejmie informuję, że Komendant jednego ze szpitali wojskowych, posiadający w swej strukturze oddział psychiatryczny zwrócił się do Urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich, informując o trudnościach w stosowaniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 ze zm.) - zwaną dalej "ustawą", dotyczących możliwości, a w niektórych przypadkach - konieczności zastosowania przymusu bezpośredniego wobec osób (żołnierzy) z zaburzeniami psychicznymi.

Na podstawie art. 3 ust. 2) lit. a) "ustawy" oddział psychiatryczny w szpitalu ogólnym traktowany winien być tak samo jak szpital psychiatryczny, natomiast art. 18 ust. 7 "ustawy" zobligował Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej do określenia, w drodze rozporządzenia sposobu stosowania przymusu bezpośredniego.

Powyższa delegacja ustawowa znalazła odzwierciedlenie w postaci rozporządzenia MZiOS z dnia 23 sierpnia 1995 r. w sprawie sposobu stosowania przymusu bezpośredniego (Dz. U. Nr 103, poz. 514), a § 17 tego rozporządzenia stanowi: "Przymus bezpośredni w szpitalu psychiatrycznym, w domu pomocy społecznej oraz w przypadkach, o których mowa w § 16, może być stosowany wyłącznie przez wyszkolonych w tym zakresie pracowników medycznych lub w ich obecności. Szkolenie pracowników w zakresie stosowania przymusu bezpośredniego organizuje kierownik szpitala, domu pomocy społecznej lub zakładu pomocy doraźnej (pogotowia ratunkowego)".

Zdaniem zwracającego się do Rzecznika, oddziały psychiatryczne szpitali wojskowych nie dysponują wyszkolonymi odpowiednio w tym zakresie pracownikami, w wyniku czego nie są realizowane powyższe przepisy, a jeśli tak jest, to łamane jest prawo, naruszane są prawa nie tylko osób z zaburzeniami psychicznymi, ale także lekarzy i pozostałego personelu medycznego oddziałów psychiatrycznych. Nie można bowiem do wykonywania tych czynności angażować żadnych innych osób ani też wojskowych organów porządkowych, a w związku z tym żołnierze chorzy psychicznie, w stosunku do których istnieje podstawa do zastosowania przymusu, a także nie wyrażający zgody na hospitalizację, wracają do pododdziałów i nadal stwarzają realne zagrożenie dla siebie, swego otoczenia i porządku wojskowego.

Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz. U. z 1991 r. Nr 109, poz. 471) zwracam się z prośbą o spowodowanie podjęcia działań mających na celu rozwiązanie przedstawionego wyżej problemu i powiadomienie Rzecznika o tych działaniach.

Łączę wyrazy szacunku

ZASTĘPCA
Rzecznika Praw Obywatelskich
/-/ dr Jerzy Świątkiewicz